

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbăta

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrante se refuză. — Articolele nepublicate nu se înșalză.

= Prețul inserțiunilor, după învoieala =**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Prințul moștenitor român în Ardeal

Tinărul văstător al dinastiei române, Alteța Sa Regală Prințipele de coroană Carol, a intrat Marți în 8 April 1919 în orașul Sibiu, unde înainte cinci ani mai petrecuse odată câteva ore.

Fiu regelui Țărănilor și al reginei cu credință neclintită în realizarea idealului străbun, venind în mijlocul nostru ne aduce dragostea adâncă pentru un popor, care a îndurat suferințe de martir, ca să-și însărcină unitatea națională sub această glorioasă Casă-dominoare.

Neînfricat în răsob, viteazul prinț a lăsat parte la lupte: A comandanțat un regiment de inimoi voini, al Vânturilor de munte.

Plin de răvnă în timp de pace, a organizat instituția Cercetășii, și acum de curând a invitat la muncă întreg tineretul României Mari, pentru a pregăti pe cetățenii de mâne și a înfățuiri printr-o cultură și sufletul neamului.

Cu voință bărbătescă, inteligență și instruit, printul nostru întrebunțeaază orice prilej, ca să fie folositor țării sale.

Ardelenii primește cu strigăte de nesfârșită bucurie pe acest Făt frumos din povestea, care va purta odată sceptrul asupra unui popor de peste 18 milioane de suflete, gata dă se jertfi pentru Domnum lor, odrasla Acelora cari au condus pe cei ce au sfârșit lăuntrile și au adus înăbușită.

Sibiu, centru de astăzi al Ardeleanului, aduce omagii sale și sentimente de iubire nețârnică pentru cel convenind pe plăasure noastre, calcă în urmăriile Voievod Mihai.

Prințipele moștenitor CAROL, al tuturor românilor, la mulți și fericiți ani să trăească!

Despre sosirea Alteței Sale Regale publicăm următorul raport:

Luni în orele de seara s'a anunțat prin numeri speciali ai ziarelor din loc sosirea Alteței Sale Regale, a principelui Moștenitor Carol în Sibiu. Știrea aceasta s'a lătit pretutindenea cu iuțălu fulgeruri și a produs nespus entuziasmul românilor de aici, precum nespus bucurie va produce ea în toată românia din patria noastră.

Alteța Sa regală este speranța nemulțumită românească. Botezat în biserică noastră, crescut în credință moșilor și a strămoșilor noștri și în iubirea de țară și de neam, Alteța Sa Regală este farul lumii

nos, spre care sănătă indreptați ochii suflului nostru, nădejdile neamului nostru.

Ne-a învrednicit Dumnezeu, de noi am văzut intrupat visul de aur al neamului.

Moștenitorul tronului României mari, văstarul nobil al dinastiei române, spre care cu ochii udat în lacrimi am privit azi în catedrală noastră, vîitorul purtător al coroanei române a pășit azi pentru a doua oară în orașul nostru, cercetându-ne pe noi, poporul românesc de aici, noi cetățenii al statului român întregit.

Dăm mulțumită Celui prea înalt, că ne-a învrednicit să ajungem zilele acestei mărețe, iar alteței Sale Principelui Moștenitor în trimitem salutarea poporului ardelean.

Sosirea. Marti la orele 12^{1/4} a intrat în gara dela Sibiu tremul care aducea pe Alteța Sa clironomul nostru. La gară era postată milizia și erau de față notabilitățile civile și militare.

Alteța Sa a fost binevenită din partea comandanțului general Moșoiu, căruia i-să prezentață milizia și raportul oficial. După inspectare frontală a pășit președintul consiliului dirigent dl. Dr. Iuliu Maniu și l-a salutat în numele guvernului și al poporului român din țară, a urmat apoi binevenirea din partea prefectului orașului Sibiu, a domnului Dörr.

De aici Alteța Sa Regală a venit la biserică catedrală, unde-l-a întâmpinat înaltul cleric în frunte cu Preașfintul Sa Părintele Miron, episcop al Caransebeșului.

Intrat în catedrală, Alteța Sa Regală a luat loc în strana dela dreapta, ear corul reuniorum române de muzica din Sibiu a cântat de tot frumos Irmosul la «Intrarea în biserică», o compozitie a vrednicului nostru artist George Dima. A urmat apoi Doxologia cea mare, pontificată de Preașfintul Episcop Miron, cu asistența protopopelor și asesorilor consistoriali Nicolau Ivan, Matei Voileanu, Lazar Triteanu, și Dr. Ioan Stroia, toto-dată și parohul catedralei, și de diaconi ceremoniali Dr. Octavian Costea și Dr. George Comsa. După ceritate rugăciunii de mulțumire pentru înaltă dinastie română, corul reuniorum numite a intonat solemnul imn regal. Mărețele bolțuri ale catedralei răsunau puternic la intonarea acestui imn.

Ea noi cleric și poporul credincios, căruia pentru prima dată ni-a fost dărât să privim în catedrala Sibiuului simpatice

figură a clironomului nostru, a viitorului Domnitor al tuturor românilor, nădejde noastră și a filior noștri, am simțit cum străbătu prin vinele noastre un curent electric, ca în zile de glorie, în zile sfinte de sărbătoare, când emoția în stăpânire asupra întregiei noastre ființe...

După esirea din biserică a defilat armata înaintea Alteței Sale în fața catedralei.

Actual serbătoresc a fost acoperit de aclamaționile multumite.

De aici principalele s'a urcat în automobil, și însoțit de domnul president al consiliului dirigent, și urmat de notabilitățile civile și militare, a plecat spre locuința sa.

În prilejul acestei festivități a orașului nostru, edificiile publice și private au îmbrăcat haine sărbătorești, arborând standarde naționale, ear de pe satele invecinate au grăbit țărani și țăranci în haine de sărbătoare și cu standarde naționale și de ale altiașilor noștri.

La primirea Alteței Sale la gară a fost de față tot ce are Sibiu mai ales, clerul diferitelor confesiuni, — consistoriu nou a fost reprezentat prin Preacuvioasa Sa Vicarul Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandrit.

A făcut adâncă impresiunea defilarea braviei armate, spre care stă atâtii cu deplină încredere ochii neamului nostru în aceste zile de mari prefațeri.

O chestiune arzătoare

(2) Unitatea credinții ortodoxe a românilor din toate părțile a avut de urmă relaționi de tot strâns și importante bisericești, cari n'au incetat cu totul nici în vremile de dusmăni și răsboie între Moldova și Muntenia pe de-o parte și întrupriții Ardeleanului, și regii Ungariei pe de altă parte. Biserică din Ardeal și Ungaria căuta scut în vremile de răstignire la măndăstiri, și arihieriile din România în cazuri extreme își lărgiu refugii chiar și la Rusia pravoslavnică.

Dintre toate bisericiile însă mai multe legături cu țara românească a avut biserică sfântului Nicolae din Scheiul Brașovului, cum dovedesc numeroasele hirosoave din arhivele ei, publicate de Ioan Bogdan, Dr. Sterie Stînghe, Dr. Ioan Lupșă și alții. Legăturile acestenii intime au îndemnat nu numai pe principii celor două principate românesti, ci și pe boieri, să dăruiască acestei biserici moșii și drepturi prețioase pentru acoperirea cheltuielilor și pentru plata preoților.

Astfel mama Marelui Mihai Viteazul dăruiește între altele moșia Cotrocenilor cu multele ei moși pe lângă alte danii și vechi din venitele sărăcilor statului, drept de oierit și drept de a aduce vinuri din podgorii, precum și subvențiuni mari în bani gata. Între astfel de imprejurări biserica din Brașov, a devenit și un azil al domitorilor și al boierilor, cari erau nevoiți de imprejurări să în to zugul prigiezi.

Așa se povesteste, că prințul Branoveanu, venind la Brașov, a cerut cura torilor acestei biserici să-i dea voie să-i facă un paraclos propriu de rugăciune, dar oamenii, atinși în ambīție, nu s-au invită și urmărea a făcă, că Brancoveanu s-a dus la biserică grecăască din oraș, care i-a împlinit dorinta, și sănăsul în schimb a făcut donațiuni de moși la Sâmbăta și Poiana Mărului, și de bani, cari se urca azi la milioane. Astfel și-a dovedit și aici, cum fudulia mănăstirii omenia.

Pe la începutul veacului al XVIII-lea soție de boier, Smarandaș Bâlcesanu, venise cu fiul său la Brașov, și fiind adăpostită la biserică sănătău Nicolae, i s-a bolnavit băiatul și a murit, iar mama lui drept mulțumită pentru ajutorul primit și banii luati împrumut, a dăruit bisericii sănătău Nicolae Vîz din Dealul Scăenilor și sforică de moși Caculechii vecini în Redea Barbului de lângă râul Câlmățului dela Buzău. Via de o intindere de vreo 3 hectare forma donaționarea principala, iar moșia, care cu vreme a cuprinz de jumătate episcopia Buzăului, era azi o intindere de peste 2000 hectare și forma atunci numai o cantitate neglijabilă. Închi începutul veacului al XIX-lea arând moșia abia era 50 le vechi, cari nu erau de ajuns nici ca spese de drum pentru incasare. Abia de pe la anul 1860 începăcoace a început moșia, numită acum «Sudjii», să producă ceva pentru biserică, iar azi aduce arândanul de 100,000 lei. Via s'a ruinat.

Din economiile facute biserică a mai cumpărat la anul 1883 o altă moșie, «Meteleaua» dela ereticii Zaopă, care încă aduce azi arândul de 100,000 lei anual.

De observat este, că ambele moși s'au arendat, prima obștii «Salvarea» din comuna Cherăsieni, iar a doua obștă sănătău Nicolae din comuna Metelieu Zivinășeu, deși le licitații jințute au fost și alți oferenti cu sume cu mult mai considerabile. Biserică a voit deja de ani de zile să o rupe cu sistemul rapace al arandarilor și așa a protegat pe țărani.

Nu stîm întru că lega exproprierilor se estinde și asupra acestor moși, care din punct de vedere românesc au cea mai capitală importanță, pentru că venitul lor e afectat în cea mai mare parte pentru susținerea gimnaziului, a școalei reale și comerciale și a școalelor primare centrale din Brașov.

Pe la anul 1898 când ministru Wlasics din cauza rentei amenință cu închidere școalele medii din Brașov, biserică intemeiată pe aceste venite, a refuzat ajutorul oferit de statul ungár, dar amenințând cu proces statul român, a reușit să-și asigure un cupon de rentă de 38,500 lei anual, al cărei capital să fie depus la cassa statului ungár în Budapest. Acor dul s'a făcut între guverne cu interventia domnului Take Ionescu și a mitropolitului Miron Romanul, apoi Ioan Mețianu. Această rentă era echivalentul drepturilor

vechi, de care a fost lipsită biserică, și o primă ca subvenție indirectă pentru școală, până la acea dată, fără sătire și învoirea guvernului ungár.

Telegrama Domnitorului

Femeile române din Sibiu și jur au adresat M. Sale Regelul Ferdinand o telegramă cu prilejul întrunirii de protestare împotriva sălbăticilor săvârșite de unguri dincolo de linia demarcatională.

Mareșalul Curții regale, din Henry Catargi, a trimis ca răspuns următoarea telegramă adresată din Cetatea Bârsanu:

Din nașă ordin sănt autorizat a Vă încredință, că Maiestatea Sa Regelui urmărește cu neadormită atenție mersul evenimentelor dela graniza ungurească și că se va aduce o grănică alinare suferințelor poporației românești din acelo futururi.

Mareșalul Curții regale:
Henry Catargi.

Unificarea învățământului

— După ziare din capitală —

Sâmbătă în 19 i. tr. la ora 9 a. m. s'a întrunit în localul Casel școalor din București, comisia pentru unificarea învățământului din țările locute de români.

După ce s-au discutat principalele generale care vor clădi lucrările conferenței, s'a săles 4 subcomisiuni pentru întocmirea memorilor care să prezentă sesizările următoare:

Pentru studierea trebilor învățământului primar s'a numit următoarea subcomisie: D. A. Popovici (Bînal), Matei (Ardeal), Codruh (Barasău), Abager (Bucovina), P. Oîrbăiceanu, G. Antonescu, S. Hiliță, N. Nicolaescu, O. Adamescu, G. Arborești, P. Gălățescu, Mihail Popescu și Mugur (regat).

Pentru învățământul secundar dñi: Precup (Transilvania) Popovici (Bâsărabia), I. Valan, C. Kirilescu, Lupu Antonescu, S. Hiliță, Pop-Liseanu (regat).

Pentru învățământul profesional dñi: Ofițerul Ghibu (Ardeal), Popovici (Bâsărabia), Procopovici (Bucovina), T. Aleșeanu, Haga, Iuga, C. Georgeșcu, C. Brătia (regat).

La conferența de Luni, prezidată de ministrul cultelor și instrucțiunilor publice, dl. C. Andreescu, au lăsat parte, afară de delegații speciați, și dl Stefan Pop și Dr. Nistor și V. Goldiș, ministri de stat.

Di S. Hiliță a citit raportul său asupra înființării și funcționării grădinilor de copii. Propune ca aceste grădini să poată fi înființate de stat, județ, comună, societăți și particulari, toate sub controlul statului. Ele vor funcționa după program stabilă, iar personalul didactic trebuie să îndeplinească condițiunile cerute de regulament. Toți copiii de 6 ani să urmeze în mod obligatoriu un la acese grădini, considerând că copii pregătitioare pentru școală primară. Cu învoiearea părților săi să urmeze la grădini și copii mai mici de 6 ani.

Au lăsat cuvântul în această chestiune drn Oîrbăiceanu, Ghibu, Adameșcu și alții.

Dni ministri Stefan Pop și V. Goldiș au arătat că în actul urmării dela Alba-Iulia românii au lăsat angajamente de a respecta libertatea confesională, a cultului și a învățământului naționalităților neromâne. Statul va avea să controleze dacă învățământul se predă conform planului și regulamentei ce se vor întocmi.

Limba română, a zis de Goldiș, nu trebuie să fie impusă în școalele de naționalitate străină. Așa că fiecare popor să rămână a se instrui în limba sa națională, ca nimeni să nu poată spune, că din asupră, românii s'au transformat în asupră. Numai cu modul aresta vom putea căștiga simpatia popoarelor neromâne.

Joi s'a urmat discuționarea asupra raportului citit de S. Hiliță, cu privire la înființarea

și organizarea grădinilor de copii în veciul regat ca și în teritoriile liberate.

Să enunță principiul că orice confesiune să fie liberă a deschide grădini de copii, cu aprobată și supraveghere statului. Chestiunea a rămas să fie definitiv rezolvată, după ce se vor cîști și raportele celorlalte subcomisiuni.

D. S. Hiliță cîștează raportul comisiunii asupra organizării învățământului primar.

Acest învățământ se va împărtă în două cicluri și el va fi obligator. Primul ciclu va cuprinde școală primară ale cărei cursuri regulate vor dura 4 ani. Al doilea ciclu va cuprinde școală complimentară cu o durată de 5 ani. Astfel ca copiii să aiibă contact cu școala publică de 10 ani.

Cursurile la școală complimentară se vor ține numai în unele zile din săptămîna. Copiii vor urma atât, pe lângă cursuri teoretice, și cursuri practice în care li se vor predă astfel mestesuguri, după necesitățile regiunii în care se află.

Elevii cari vor dovedi că după primele 4 clase primare urmează o altă școală, ca gimnaziu, școală de meseri, agricultură etc., vor fi scuțiti de școală primară complimentară.

Comisiunea înscriindu-se în studiul chestiunii privitoare la cîrfi didactice de curs primar, normal, secundar și profesional, sub președinția dl-ului P. Gălățescu, a stabilit următoarele:

1. Pentru trebuințele țărilor unite se vor multiplică manuale de orice categorie din verbiul regat, cu schimbările esențiale provocate de actul unirii.

2. Manualele din țările unite, dacă nu jignesc nesiguranță unității noastre politice, vor putea fi înfrângătă până la terminarea stocului existent.

3. Manualele din aceleasi țări, care se retipăresc pentru viitorul unor școli, vor introduce într-o formă admisă de securitatea timpului, bucurările cerute de noua viață de stat a regatului României cu considerații speciale la răsboiu nostru național.

4. Manualele din țările unite, necorespunzătoare în întregime lor din punct de vedere al unității naționale, vor fi cu total eliminate din învățământ.

5. În ce privește manualele din anii vîtori, ministerul va convoca o comisie de anchetă specială, ca să elaboreze, în baza programelor analitice unitare, principiile de redacțare, și se vor lăsa măsuri practice pentru tipărire lor.

Biserica ortodoxă română

— Voici despre Congresul preoților —

Neamțul Românesc (Nr. 61) publică, sub titlu *Sfântuirea frățească*, următorul articol scris de dl. N. Iorga:

Ne întoarcem, după stîrile ce s-au primit, la Congresul preoților ortodoxe din Ardeal și Ungaria.

Sătem obișnuiti cu două feluri de congrese: cele curat profesionale, — din care lipsește prea mult acel sentiment dominant care singur poate legă și elementele cele mai speciale ale oricărui profesionist și care deci nu adaugă nimic spiritual public, izvorul a tot băscașat la congresele de parașă, în care discursul vine după discursul atitudine după atitudine și, deci, vanitatea secolă după vanitatea goală.

Acolo la Sibiu, a fost însă altceva.

Deosebit de ranguri ca și cum n-ar fi existat. Ce legile de democrație, pe care de-a făsări și o prindă acela să fie atât nevoie de deșădă! Săi tot aja, nicio deosebere în ce privește Tinutul de unde veniau participanții: era un sufl românesc așa de întrig și de curat facut părțile Lanischini din Bucovina și colegii săi din România, învățătul diacon N. Popescu de la Cotroceni, preotul Georgeșcu și Cotescu, săi semnat și că la ei ascăză.

Bă chiar reprezentanții țărilor unite, părintele Dăianu, nu s'a putut impiedica, într-un așa de perfect mediu național, să spule că, păstrând tot respectul etichetei de dogmă, sănătem înaințe de toate români.

Nota românescă și democratică s'a desfăcut din toate lucrările, de alimentarea, și s'a însemnat și astfel ceea ce se uită prea mult alătură: ora exactă.

Se va reveni asupra drepturilor date poporului de marele Șaguna? Se va introduce în biserică ardeleană, pentru a pregăti unificarea

cu o noastră, elemente din episcopalismul nostru? Aceasta a fost mareea întrebare.

Cei care au tratat-o, cu protopopul I. Lupuș, membru al Academiei, în frunte, și cu participarea unor tineri puțeri așa de distinse, ca a preotului Metes, au ajuns, după cît ni se pare, la concluzia că există totuști dorință unicificării în organizare, dar ceea ce Saguna a dat nu se mai poate lăsa înapoi, fiindcă prin el a vorbit spiritual vremii și nevoile nației.

Am făcut totdeaspre sprijinitor al tradițiilor bisericice, care nu e o instituție capabilă de a fi înțuită neconvenit în curent. Consistorul preoțesc introducește de fapt mișcarea protestantă pusă în serviciul politicăi române.

Dar, astăzi, când Ardealul vine cu forme care din punct de vedere național nu se mai pot retrage și nu trebuie să se retragă, nu ne rămâne altceva decât să facem și noi, cu episocilii în frunte, un pas către modernism.

Am făcut o spumă impenede, fiindcă este timpul.

Vîltoar (din 31 Martie 1919):

La Sibiu, unde în vederea marii și difinițive opere de contopire suflăsează a românilor de față toate inițiativile de peste Carpați, reprezentanții bisericii ortodoxe, s-au întrunit la rândul lor într-un congres, pentru a punе la cale împlinirea lipsurilor și statutoricării nouălor baze pe care va trebui să se înalte mână și luminosă biserică noastră, una și aicea în sufletul tuturor românilor de la Nistru până la Tisa.

Desbatările au fost lungi și amintate, cum de altfel era de prevăzut când — după cum bine a spus P. S. Sa, Episcopul Miron Cristea — din «Cenuseara pământ mai ieri despreută și prigoniță, biserică ortodoxă română, devine biserică covârșitoare majoritară a cetățenilor din România Mare, biserică dominantă de stat, biserică însăși a dinastiei române».

Cea mai principală din chestiunile discutate, a fost lărgirea acei privitoare la *uniificarea* celor două biserici de peste Carpați (7) și în urmă coordonarea lor cu biserica din vecinătate regat. (7) Chestiunea aceasta nă intămpină nici o opoziție nici chiar din partea reprezentanților bisericii unite și congresul a ajuns la convinerea că ea se impune ca o necesitate națională de prima ordine, asupra căreia totuști cinstiștile noastre fele bisericice nu pot fi de căstăneță acord.

La discuția acestei chestiuni, s-au avut de sigur în vedere și evenimentele din ultimul timp, care au adus schimbările atât de radicate și juriul frontierelor noastre de mână.

Aşa bunăoară, Rusia încetând de a mai fi purtătoarea de cuvânt a ortodoxismului în orient, aceasta înăltă misiunea creștină în revani de drept României mari.

Uniificarea celor două biserici, după însăși dorință unanimă a congresului de la Sibiu, se impune din cauza atât mai mult, cu cât pe viitor, rolul bisericii noastre de stat, nu se va mărgini numai înălțării jării, și România devenind cel mai mare și mai populat stat ortodox, influența bisericii sale va trebui să se resimtă în mod puternic și în afară de frontierele sale.

Că privește modificările ce trebuie aduse actualiei organizaționii a bisericii, să hotărăță că ele să se facă cu deplinul acord al tuturor reprezentanților ei de aci și de dincolo,

Așa bunăoară s-a discutat actuala formăjune a Consistoriului de peste Carpați, încât două treimi din membri să laici și numai o treime sănătății.

Aceeași chestiune însă trebuie să se pună și la reorganizarea Consistoriului din vecinătate, în sensul unei noi îndrumări pe bazele Statutului dat de mitropolitul *Saguna*.

O altă chestiune de prima necesitate, o chestie de ordin moral, care se pune astăzi peste Carpați, cât și în vecinătate regat, este *recăldătoria* preoților rămași văduvi.

Acest act, interzis până azi în sănătate bisericii noastre, nu poate fi considerat totuști ca anticanonic, de oare ce el există până în secolul VI-lea, când chiar arhieci și episcopi erau căsătoriți.

Hohiță ca aceasta însăbine înțelese că nu se pot lăsa într'un simplu congres și ele vor trebui create în baza votului unui sinod ecumenic.

Incepulat să facut la Sibiu promite să meargă mai departe. Nol credem chiar că timpul

nu poate fi prea îndepărtăt cind biserică ortodoxă română, investită într-o lăză de sărbătoare, va putea strângă la sănătă nu numai pe toți românii de pretutindeni, dar cu luminoasele ei îndrumării va propovădui și peste hotare dragoste pentru vecin și va semăna pacea și buna învoie printre toți creștinii rătăciți pe căile pierzării.

Conferință la „Asociațiu”[“]

Duminică seara a înțut în sala cea mare festivă a Asociației conferință domn locotenent Mihail Drăgușanu Petricone, vorbind despre organizarea corpului voluntarilor români din Rusia. În conferință, același interesantă s'a arătat cum prisonezii români din armata austro-ungară internau în Rusia s'au organizat, cum și au format regăzini intime între feciori și între ofițeri români, cum au trecut prin boala complicită titlu care băntuirea în lagărul, unde erau acesei prisonezilor nerocorici, cum ofițerii său să rătăcute 50 de ruble din putinul lor ce premeau ca prisonezii pentru a slăbi durerile feciorilor, cum să născut în el ideea, de a se cere să elibereze spre trece în el ca voluntari în armata română.

Sau ceiți memorabile adresate primului ministru Brătianu spre a exaspera primirea lor ca voluntari în armată, memorial adresat guvernului rus pentru concesiunea aceasta. Să arătă legăturile dintre acești voluntari români și studenți bisericari barbați de la goioele din Chiev, stărea lor după îsbucnirea revoluționii din Rusia.

Căt de mare era entuziasmul primire feciori români de a lupta pentru unirea tuturor românilor în un singur stat. Să ceiți or scrisoare adresată de un jaran român din comuna Giugloie de sus prisonez și el în Rusia, scrisoare adresată prim-ministrului Brătianu, de a-și primi în armată română și în legăturile statului român deosebite în Ungaria nu mai și de trăit cu unguri, cari au legături bune pentru ochii lumii dar acelea le iau și jurați.

După ce în fine a succes a dobândit concesiunea de a intra în armată română, s'a arătat primirea grandioasă, ce lăsă să facut în lași cu occașia facenii jurământului, și bcuria eea mare, cănd acești fi ai neamului nostru s'au văzut cărări între frajile lor de un sângie.

Sufletul acestei misiuni a voluntarilor români din Rusia au fost doni Dr. Vasile Chiriac și Dr. Victor Deleanu.

Din această interesantă conferință am învățat multe și am anuzit lucrușe despre mesurări, despre dezvoltarea lucrurilor cu unirea noastră a tuturor românilor proclamată în Ucraina în Chiev prin prisonezii români, despre carei lucruri noi încă am anuzit abia după 2 ani, în iarna anului 1918.

Despre soartea acestor voluntari, despre îspăvăliile lor acuma în armata română, ni s'a pus în vedere o altă conferință.

Conferință domnului Dr. Onișor.

Luni seara tot în sala festivă a Asociației din orele 7 până la orele 7, a vorbit în fața unui public ales al doilea conferință domnul secretar în resortul deținută interne Dr. Onișor. De față era Preașfinția Sa, Părintele Episcop Dr. Miron Cristea, ministru presidențial Iuliu Maniu și mulți public. Ni s'au sărat episoade din istoria românilor după alegerile lui Cuza Vodă și până la deforezarea lui.

Cum s'a lucrat pentru unirea să fie recunoscută de marile puteri europene, misiunea diplomatică a lui Vasile Alecsandri pe lângă împăratul Napoleon, rolul decisiv ce l-a avut Mihail Cogălniceanu ca prim minister al lui Cuza. Ideea generală ce era de a chema la tron o dinastică străină, spre a crea o stabilitate în judecătă, pregătirea terenului pentru acestea prin reforme radicale agrare, dintre care cea mai importantă a fost împroprietățirea jăranului făcută prin lovitura de stat din Decembrie 1864.

Aceasta a suces, jăranii au fost împrietaști, dar prin aceasta a fost sigilată și soartea lui Cuza. A urmat deforezarea lui în 1866, și s'a pregătit terenul pentru dinastia străină.

Știrile zilei

Ardeleanele la București. În urma Invitatării Societății ortodoxe a famelor române, au sosit Sâmbătă la București delegații de dame dela Sibiu și Brașov, pentru a fi de față la manifestările din capitală împotriva sălbăticilor cumplită săvârșite de unguri dincolo de linia demarcatională. Delegația sibiană a fost condusă de dina Catina C. Bârsanu, și de căpitanul Chiroiu, secretarul ad-hoc al comitetului Fundației jertelor Ilieș de demarcare, ear cea din Brașov de dina Maria Balulescu.

Profesor englez în Sibiu. Un membru al delegației engleze la congresul păcii și profesor în Cambridge, dr. Madge, petrece în Sibiu pentru a studia raporturile locale. În onoarea ilustrului oaspe englez, s'a dat Duminică o masă la general Moșoiu, comandanțul trupelor din Transilvania. După masă s'a făcut o excursie la Săliște.

Altele musicale. În onoarea Altelei Sale Regale Principale moștenitor Carol, Reuniunea română de muzică din loc aranjată Vineri 11 L. c. seara, în sala Teatrului comună, o audiuție musicală, cu bogat programă.

Imprumutul Ardeleanul. S'au semnat până acum sume respectabile la imprumutul național ardeleanesc. La dorință bănățenilor și a celorlalți români de peste linia demarcatională, Consiliul dirigent a prelungit terminal de subscrise până la 20 Aprilie 1919.

Profesorii noștri în București. La Cercul profesorilor secundari din capitală s'au întrunit săptămâna trecută delegații învățământului din Ardeal și Bucovina să se slăubească cu colegii lor din veciul regat asupra problemelor principale, care priveau învățământul. Au rosit cănători de la O. Ghib și G. Precup din Ardeal și de Radu Sibera din Bucovina, arătând unele greutăți cu care aveau să ne luptăm acum la început pentru susținerea învățământului românesc în provinciile Alipite. Numerosi profesori din regat au răspuns, că sănătatea să împlinesc apostolatul ce li se cere în interesul unității naționale.

Exilat. O telegramă din zilele trecute aducea vestea că fostul împărat și rege Carol a fugit cu toată familia sa de la Echisorul din Elveția. Acum se anunță din Viena, că fostul monarh a părăsit Austria la cureaua guvernului austro-german. Va să zică să nu este vorba de refugiare în Elveția, ci de exilare.

Aviz. Dela Secția Organizării primim: Zilele următoare reclamați din partea populației la secția organizării 6, 7, cu privire la scutirea căilor de aziare sau de rezchiște. Aceast lucru îngreunăază foarte mult serviciul, fără nici un folos, întrucât armata cu toată bunavoința ce o are, este constrânsă de împrejură să facă aceste rezchiști.

Populația trebuie să înțeleagă acest lucru și să se ajute unii pe alții pentru munca clampută cu putințe milioane care le rămân. Cu privire la scutirea căilor de aziare nu poate face nimic, întrucât acesta sănătății populației tului și fiecare locuitor este obligat să prezinte căii pentru aseara, cu atât mai mult cu căt situația ne impune a rezchiște chiar căi proprii al populației, p. Șeful S. O. 6, *Floriana*, general de brigadă.

Teatre in Sibiu

Cinematograful Orășenii. Piața Hermann. Directorul: D-na M. Scholtess.

Zilnic programe interesante. Incepul la ora: 7 și 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevia. Directorul: D-na Emily Toth.

Joi: *Atizul de noapte*, drammă în 4 acte. Vineri și Sâmbătă: *John Riev*, drammă în 4 acte.

Incepul la ora: 7 și 9 seara.

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almuș-mare Suceava, devanță vacanță primă moarte parohului Stefan Onea, seizzie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emitențele impunute cu acest post sănt cele fascinante în coala B., pentru congrad, având văduva fostului paroh drept la jumătate din ele, râna la împlinirea anului da moarte soțului el.

Cererile de concurs înstuite conform normelor în viorește să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții, cu strea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu, la 9/2 Ianuar 1919.

Oficial protopresbiteral ort. rom. al tracțiului Geoagiu în contelegeră cu comitetul parohial.

Iosan Popovici
protopop.

Nr. 144/1919.

(90) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasă a treia din comuna Magheruș, protopopiatul Brașovului.

Beneficiile sănt:

Venitile stabilite în coala B.

Concurenții sănt datori ca în termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în "Telegraful Român" să cante și să predice, și dacă e preot să slujească; să-si înainteze petițiile lor insotite de toate actele, care să cer, oficiului protopres român gr.-or. român al Brașovului.

Brașov, 26 Februar 1919.

In contelegeră cu comitetul parohial din comuna Magheruș.

Dr. V. Softu
protopop.

Intreprindere română

Prima societate română de import și export

S. Ittu & Comp.**Sibiu, str. Cisnădiei 1-5**

Se ocupă exclusiv cu import și export internațional al materiilor brute, semi-fabricate și fabricate.

Legături comerciale internaționale.

Corespondență în limbile română, italiană, franceză, germană și maghiară.

Rugându-vă pentru binevoitor sprinț semnăm

cu deosebită stima

S. Ittu & Comp.**Noutate!**

Plachetele în relief ale Maiestăților Lor Regele Ferdinand și Regina Maria, admirabil execute după modeluri artistice.

Fiecare bun român ar trebui să poarte semnele acestea.

Plachetele amintite, oxidate, suflete cu agint și aurite, se află de vânzare cu prețul de 3-5 cor. la reprezentantul prim al **Agenturii Bicskey A. în Sibiu, Strada Cisnădiei 35.** (41) 9-10

— Revanzătorii primește rabatul enveitit. —

Concurs

În 10 Mai st. n. se va deschide căte un curs de 5 luni pentru surori de ocrotire în Sibiu, Târgul-Mureș și Cluj. Scopul acestor cursuri este a crește surori cu menirea de-a se îngrijii de gravide, lazu, copii nou născuți, de orfani părăsiți, de tineret în privința social igienă, de morboși. În lopșa ora intru ajutor medical, cu a crește poporul prin sfat și fapt la un trai trupesc și suflătesc sănătos.

Elevele vor fi înțelepte pe spesele statului și vor fi după absolvirea cu succes a cursurilor funcționare de stat cu toate favorurile și datorințele corăspunzătoare.

Condițiunile pentru primire sunt:

1. Absolvarea aloc 4 clase civile (în cazuri exceptionale 2 clase civile).

2. Etaie într 20 și 40 ani.

3. Starea civilă, numărul și etatea copiilor.

4. Obligamentul, de a se devota în mod serios și exclusiv menirei surorilor de ocrotire.

5. Antecedență morală nepărată.

6. Atestat medical.

Rugările, adjuseate cu documentele necesare sănt a se înainta Consiliului Dirigent, Reșorțor Ocrotitorilor sociale, până în 15 Aprilie st. n.

Sibiu, 26 Martie 1919.

(92) 3-4

Dr. Moldovan
secretar general.

Nr. 111/1919.

(95) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasă III-a Tichindea, protopresbiteral Agnita, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emitențele sănt cele statorice în coala B. pentru întregirea veniturilor dela stat.

Cererele de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrizorii în termenul sus indicat.

Concurenții, după prealabilă incuvîntare a protopresbiteralului, să se prezente în vre-o Dumineacă sau sărbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, la 11/24 Martie 1919.

In contelegeră cu comitetul parohial concernent.

Ionchim Muntean
protopop.

Nr. 131/1919.

(96) 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasă I. Zlatna, protopresbiteral Abrudului, se scrisă concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emitențele impunute cu acest post sănt cele fascinante în coala B. pentru congrad.

Cererele de concurs se vor înainta subsemnatul oficiu protopresbiteral, iar concurenții — pe lângă observarea dispozițiilor reglementare — se vor prezenta în vre-o Dumineacă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânt, eventual a celebra.

Abrud, 27 Februar 1919.

Oficial protopresbiteral al Abrudului, în contelegeră cu comitetul parohial concernent.

Petr. Popoviciu
protopresbiteral.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhieicezane a apărut :

Istoria bisericească a românilor ardeleni

de
Dr. Ioan Lupas
protohop al Săliștei, membru al Acad. rom.

Aprobată de P. V. Consistoriul Arhieicezean gr.-or. român din Sibiu, prin decizie din 6 Martie 1918 Nr. 1785 BIS.

Se află de vânzare la Librăria arhieicezeană cu **10 coroane** plus porto recomandat 1 cor.

La "Liberăria Arhieicezeană" în Sibiu se află de vânzare :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857-1906)

de
Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustrații și 3 faesișmle.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

Biblioteca

Reuniune română de agricultură din com. Sibiu

Nr. 1.	Tineria vietorie, de E. Brote	K - 24
2.	Trifolia, de Eugen Brote	-24
3.	Prisările pomilor, de Dem. Comşa	-24
4.	Legea veterinară, de Inv. Muntean	-80
5.	Investițiile de credit (Baißeisen), de Dr. Aurel Brote	160
6.	Cartea stăparilor săteni, de Romulus Siuu	-70
7.	Poveste pentru stăpârișe găndăclor de Măine	-10
8.	Darea pe visuri și favoare (Inlausurile) ce face legătură în privința ei proprietarilor de vilă	-
9.	Poveste pentru apărarea împotriva găndăclorilor, cari afredese muguri	-10
10.	Secură povățuire la stăpârișe de camp	-10
11.	Cum să imbiționăm orzul de bere	-18
12.	Viserul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolae Iosif, Invățător	-70
13.	Nutriția animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. prezentat. Cu 6 ilustrații în text	1:50
14.	Cuvinte de temăbătărie pentru Serbarea pomilor și a pasărilor	-20
15.	Moulin, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kerr	-10
16.	Dale' Pomăritul, sfaturi întocmite de Astră Hodog	-25
17.	Cîteva role incutabile în populația dela sate de Dr. Ion Bucar, medic	-30
18.	Nimicinoare soareci de camp, îndrăzniți prolecrare după instrucțiile ministeriale	-20